

Ako som (ne)dobyl Ararat alebo Cez divý Kurdistan.

8.10.2005 Deň prvý
523km

Netrvalo dlho od návratu z Islandu a vďaka Veľkému Bratovi, čo každého sleduje, Vyvoleným, fanatickému pohľadu Róberta F. v TV s jeho neutíchajúcou potrebou spasit' Slovensko, ktorý ako keby si z povinného čítania na strednej škole pamätal len Jiráskov román Proti všem, a podobným zhovädilostiam, som sa radšej opäť vydal na cesty. Tentokrát bolo cieľom Turecko a konkrétne biblická hora Ararat. Chcel som vyraziť vo štvrtok, ale kým sa mi po Islande podarilo KTM LC8 a všetko príslušenstvo uviesť do prevádzky schopného stavu, bola zrazu sobota. Mal som obrovské problémy s balením, lebo po návrate sme všetky veci nahádzali neznámo kam. Navyše tento krát som sa vydal na cesty sám, lebo Gažka by žena asi nepustila, keďže majú malé deti a s Kubom sme usúdili, že v blízkej sa dvadsiatke by bolo načim zmaturovať. V škole by jeho mesačnú neprítomnosť s veľkou pravdepodobnosťou zbadali, takže som sa o vercajg, stan a podobné záležitosti nemal s kým deliť a všetko som musel zbalit' sám. Keď k tomu prirátam kopec fotoaparátov, ktoré vždy vláčim so sebou, tak to bola úloha priam sizyfovská.

Ale podarilo sa a v sobotu som o 10,00 za teploty 14°C vyrazil smer Komárno. V Komárne som ešte dotankoval a tešil sa, že po problémoch so spotrebou na Islande a následnom servise bolo všetko v poriadku a motorka žrala tak, ako sa sluší a patrí. Pred odchodom som „spustil“ motorku o 3cm dole v predných tlmičoch, aby som toľko nepadal a bolo to pri manipulácii poriadne cítiť. V Maďarsku som kúpil diaľničnú nálepku aj keď som si nebol istý, či ju na motorku vôbec treba, ale vzhľadom na to, že si po maďarsky z môjho detstva pamätám asi 4 slová, aj to opľzle, tak som nemal chuť ušetriť pár korún a neskôr sa dohadovať s policajnou squadrou Attilu Húna. Nasledovala bežná otročina po diaľnici, z ktorej si nič nepamätám, keďže diaľnice na motorke z duše nenávidím a zákonite vypínam.

Na rumunských hraniciach ma ovanul smradľavý dych obludy socializmu. Pasováci a colníci mali zjavne na háku. Spustili závory a odišli do preč. Samozrejme sa vytvorila niekoľko sto metrová fronta dymiacich a vytuningovaných Dácií a iných prehistorických vehiklov. Postupne som sa predral dopredu a keď súdruhovia začali veľmi opatrne pracovať, tak po slabej hodinke som bol na rade. Zapôsobila na nich sila slovenského pasu, dostal som jedno razítko a bez zbytočných otázok som bol poslaný preč. Colník akurát rozoberal nejakú starú Ladu alebo čo. Pozrel na mňa, kývol rukou, že aby som fičal do Rumunska a neotravoval. Na hraniciach som si ešte vymenil 100EUR, za čo som dostal neuveriteľné množstvo inflačných Lei. Momentálne sú v obehú dve meny. Lei a nové Lei, ktoré vznikli zo starých škrtnutím štyroch núl. (1EUR=3,45Lei)

V slovenskej enkláve v Nadlacu som stretol zopár slovenských áut a slovenskú Kolibu. Aj by som zastavil, ale už sa zmrákal a ešte som chcel prejsť pár kilometrov. Do Aradu som prišiel za tmy a uvedomil si, že jazdiť v noci po rumunských cestách nie je žiadna sranda.

Radšej som sa popozeral po nejakom spaní, hoci bolo len 19,00 hodín. Bola neuveriteľná tma. Akoby ešte čiernejšia ako u nás. Medzi Aradom a Timisoarou som natrafil na motel pri benzínke, do ktorého som okamžite zaliezol. Dal som si večeru,

časníčka ma „ sebrala na húl“ a s ľadovým ksichtom mi zarátala zhruba dvojnásobné ceny, ako boli uvedené na jedálnom lístku. Vzhľadom na to, že celá večera, polievka, 4 kuracie stehná, chlieb, šalát, H₂O aj so šarmantnou prirážkou ma stála niečo cez 5 EUR, som nemal som silu sa hádať so ženskou, ktorá vládla len rumunským jazykom a zapadol som do posteľe.

9.10.2005 Deň druhý

593km

Večer som bol unavený ako kôň. Jedenásť hodín som sedel na motorke a prešiel som len 593km. Zo začiatku bola cesta nezáživná, ako len cesta môže byť. Všetko sa zmenilo s prichádzajúcimi kopcami. V nadšení som Rumunom odpustil ich jazdecké umenie. Doteraz som ľuďom, ktorým robí šoférovanie problémy hovoril, že jazdia ako Mongoli. Asi Mongolov zmením na Rumunov. Predbiehajú zásadne v zátačke, občas jazdia v protismere a tak. Naopak, príjemne ma prekvapila kvalita rumunských ciest, ktorá už zďaleka nie je taká, ako si ju pamätám zo sedemdesiatych rokov.

Popri ceste v kopcoch posedávali piknikujúci Rumuni a užívali si posledné teplé chvíľky pred príchodom zimy, ktorá tu vie byť pekne drsná. Hmm, Transylvánske Alpy..

Miestami som si pripadal ako na motokárovej dráhe v Dunajskej Strede na supermote. Báľ som sa viac naklápať, aby som nezachytil kufre o zem. Minulý rok v Španielsku som poriadne oprel kufre o zem na kruháči a odvtedy mám rešpekt. Pre istotu som pridal aj enduro vložku po šotolinových a kamenistých cestách, vyvolávajúc údiv na tvárach domorodcov v dedinkách, kde sa Mart'ania objavujú len sporadicky. Neskôr šotolinu vystriedala asfaltka, našťastie v pokročilom štádiu rozkladu. Pozabudol som sa a dost' sa rozšantil. Spamätal som sa až keď mi v jednej zátačke ušla motorka spod riti.. Ustál som to, ale hovorím si brrrr! Si sám, hlboko v horách, je tma, kto ti tu pomôže?

Vyšťveral som sa do výšky 2025m, teplota klesla na 3°C a tak ako včera, bola tma ako v rohu. Niet sa čo diviť, luna bola na dovolenke. Začal som mať toho plné zuby a hľadal miesto na nocľah. Do stanu sa mi príliš nechcelo a penzión na obzore žiadny. Až v mestečku Fagarás som jeden objavil a v ňom maníka, čo vedel trochu po nemecky. S mojou „Eine kleine trumpette“ nemčinou pozostávajúcou zo slov ja, schön, danke, natürlichen, dusche, zimmer frei a srekliche schildkröte som sa s ním pobavil a išiel rovno spať.

10.10.2005 Deň tretí

645km

Včera som si nastavil budík na 6,20, lebo som mal v úmysle vyraziť okolo 7,00, aby som toho čo najviac stihol a nemusel jazdiť za tmy. Tak, ako to už u mňa býva zvykom, keď si náhodou nastavím budík, ani dnes sa mi nepodarilo vstať. Budík išiel samozrejme pod perinu a ja som sa prebral o dve hodiny neskôr oproti plánu. Pravdou je, že posledné dni pred odchodom som mal problémy so spaním a spával som maximálne 5-6 hodín denne, čo mne vonkoncom nestačí. Bol som teda unavený ako pes a spánok som si zaslúžil.

Na cestu som sa vydal o 10,00. Rozhodol som sa neísť do Brašova, ani pozrieť deltu Dunaja, lebo kamarát, u ktorého som mienil prespať v Istanbule mi poslal sms, aby som prišiel v utorok, lebo v stredu letí domov. Musel som si teda švihnúť, aby som to stihol.

Z Fagarásu som išiel po 1 do Sercaie a odtiaľ po 73A cez Risnov do Predealu a opäť po 1 do Sinaie. Okolie cesty bolo nádherné. Rázovité dedinky usadené medzi kopce zaliate slnkom, v ovzduší vôňa maštalného hnoja, pastieri ženúci svoje stáda oviec po ceste, presne tak, ako som si Rumunsko predstavoval. Lesy hrali všetkými možnými jesennými farbami. Najradšej by som ostal stáť a ľahol si do trávy pri ceste. Desať bodový umelecký dojem z tohto bohom zabudnutého kraja kazili iba novšie autá, dovezené pravdepodobne zo zahraničia. Bežne sa tu objavovali Mercedesy, BMW či Jeep Cherokee. Hmm, pripomína mi to vetu jedného Kubánca, ktorý mi počas mojich potuliek Kubou povedal, že pod pojmom sloboda a demokracia si predstavuje moderné oblečenie, mobilný telefón a auto. Tu ako keby bolo synonymom slobody auto čo najdrahšie.

Na 1 sa zastavujem niečo zjesť, kúpil som však len sezamové zrnká zaliate v skaramelizovanom cukre. Navyše ženička, čo mi to predávala sa potuteľne usmievala a ja som po chvíli zistil prečo. Celé sa to nedalo z toho prekliateho celofánu odbaliť, tak som to musel jesť aj s celofánom a ten potom s kúskami sezamu vyplŕúvať.

Z 1 som odbočil na 71 do Tirgovišť'a. Cesta sa znova kľukatila pomedzi nádhorne zafarbené kopce. Jesennú idylku narúšali len všade prítomné kamióny. Zátačky zvädzali k trochu divokejšiemu jazdeniu, ale musel som sa krotiť, lebo naložená KTM LC8 nie je KTM Supermoto Factory Replica. Batožina vzadu nadľahčovala predné koleso, ktoré mi v jednej zátačke zrazu ustreľilo a ja som mal čo robiť, aby som neskončil rozpleštený na zemi.

V Tirgovišti som zastavil na kafe. Pristavili sa pri mne dvaja mladí, anglicky hovoriaci Rumuni na rozbitej Kawe. Vraj ich včera niekto zoľal. Dotyčný policajtom tvrdil, že ich nevidel. Jeden mladík kúpil na pumpe fľašu čohosi tvrdého a išiel k policajtom vybavovať papiere, ktorých vraj v Rumunsku treba veľa.

Z Tirgovišť'a som po bukurešťskom okruhu uháňal pomedzi kolóny áut do Giurgiu na hranice s Bulharskom. Za posledné Lei som dotankoval.

Hranice ma prekvapili. Čakal som kopu nejapných otázok, ale Rumunov nezaujímalo absolútne nič a Bulhar chcel vidieť akurát zelenú kartu. Pán boh zaplať za prístupové rokovania s EU...

Na bulharskej strane v Ruse som musel riešiť prvý technický problém. Na hrboľatých cestách sa mi „utriaslo“ a ulomilo spätné zrkadlo, ktoré bolo načaté už z Islandu. Zastavil som v servise pri ceste a maníci mi ho bez problémov privarili. Vrazil som im do ruky šesť nových LEI, čo mi zostali (Leva som si zatiaľ nezamenil) a fičal cez Razgrad, Šumeň, ďalej po 73 na Karnobat. 73 bola v dezolátnom stave, čerstvo popršaná a totálne zaplnená kamiónmi, takže moja priemerná rýchlosť klesla asi na 40km/h. 20,30, dosť sa ochladilo a nikde žiadne ubytovanie, ani možnosť postaviť stan. Postupne som sa dovalil až do Burgasu, kde som na pumpe čosi zjedol a podľho hľadať hotel. Našiel som len jeden, ale 30 EUR sa mi zdalo veľa, tak som pokračoval ďalej popri pobreží smerom k tureckým hraniciam. Keďže to je rekreačná oblasť, tak som bol presvedčený, že niečo nájdem. Prvá dedina Černomorec-nič. Druhá Sozopol, po dlhšom hľadaní hotel za 30 Leva (asi 15 EUR) a majiteľ mi dokonca zamkol motorku o stĺp terasy. Zajtra mi zostáva asi 350km do Istanbulu, takže by som to mal v pohode zvládnuť. Ráno sa mi asi nepodarí načas vstať, je už 24,00 (01,00 bulharského času). Uvidíme...

11.10.2005 Deň štvrtý

406km

Včerajší predpoklad bol správny. Tradične sa mi nechcelo vstávať a radšej som za hukotu mora doplnil pár riadkov do denníka. O 9,00 som sa konečne vymotal z postele, hodil sprchu, raňajky a vyrazil do nerozhodného dažďa, ktorým ma privítalo Čierne more. Po ceste na juh som sa zastavil v kempe ARAPYA, do ktorého sme s rodičmi v sedemdesiatych rokoch chodili na dovolenky. Bol zdevastovaný a odliv socialistických turistov mu zjavne ublížil. Ani susediace mestečko Mičurin už nie je Mičurin, ale Carevo. Nostalgicky som sa prechádzal po pláži, niektoré detaily mi oživovali spomienky na detstvo a zopár prázdnin, ktoré som tu strávil. Čas sa ale vrátiť ani zastaviť nedá, tak som pokračoval na hraničný prechod Malko Tarnovo. Cesta bola zúfalo rozbitá, čo mi robilo pôžitok z jazdy. Viedla pestrofarebným jesenným lesom a šplhala sa od mora do 400m. Teplota bola od rána príjemná a pohybovala sa okolo 17°C, v kopcoch klesla na 12-13°C. Hraničný prechod opäť pripomínal doby nedávno minulé. Všetko čo sa dalo bolo obohané plotom s ostatným drôtom. Vlastná, aj keď niekoľkonásobná kontrola prebehla pomerne rýchlo a po vydaní víz a nejakého prapodivného „víza pre motorku“, ošklbaní pri zámene EUR na USD kvôli vízam som sa vydal v ústrety jednému z najväčších miest na svete. Cesta a príroda od hranice sa podobala tomu, čo som videl na bulharskej strane, akurát asfalt je o poznanie kvalitnejší. Cez Kirklareli som sa napojil na istanbulskú trojprúdovú diaľnicu. Skomplikoval som si situáciu a minul sa mi benzín. Na hraniciach z bulharskej strany som nedotankoval, lebo tam žiadna pumpa nebola a potom som si povedal, že dotankujem až na diaľnici. Chyba! Na diaľnici v Turecku asi pumpy netreba, tak som musel dolievať benzín z bandasky. Asi to bol osud, lebo guma, ktorou bola bandaska pripevnená sa predrala a behom pár kilometrov by som ju bol stratil. Rozmýšľal som nad tým, že všetky krásne stroje sú bez benzínu len nefunkčné mršiny.

Okolo 17,00 po strastiplnej ceste Istanbulom v dopravnej špičke som dorazil ku kamarátovi. Vedel som presne, kde býva, ale v tej zápche bol problém správne odbočiť. Ešte že mám GPS.

Po hygiene sme vyrazili na večeru, pridali kubánsky doutník a o 23,00 som už spal ako poleno.

12.10.2005 Deň piaty

233 km

Spal som až do 9,00 a po praženici, čo mi kamarát pripravil na raňajky som sa pustil do odstraňovania drobných závad na motorke. Asi sa mi podarilo zastaviť vytekajúci benzín z nádrže po natankovaní (neviem ako), dotiahol a namazal som reťaz a tak. Dosť som sa s tým zdržal, tak kamarát pripravil rovno aj obed, po ktorom som sa pustil do terénnej vložky pred jeho domom. Turci rozkopali cestu a vymieňali nejaké potrubie. Keď pred pár mesiacmi robili elektriку, tak ich to nenapadlo.

Za most cez Bospor som zaplatil 3 YTL (1YTL = cca 25Sk, resp 1EUR = 1,61YTL) a vydal sa po diaľnici smer Ankara. Pri meste Izmit som zišiel na okresku v domnení, že bude v horšom stave a ja si zajazdím. Znova chyba. Okreska bola 4 prúdová cesta s novým asfaltom. Išlo ma poraziť. Pred dedinkou Kondire som dotankoval

a s hrôzou zistil, že mám kus skla hlboko zrazený do zadnej gummy. Pokúšal som sa ho šroubovákomp a nožíkom vydolovať, pričomp guma zasyčala a vyplula na mňa trochu modrého lektvaru značky Ultraseal. Tlak klesol na dve atm a držal. Rozhodol som sa teda pokračovať. Prešiel som asi 20km do mestečka Kaynarca rozhodnutý, že keď sa ubytujem, tak dušu vymením. Otvorený predpotopný pneuservis v Kaynarce s asi 15 ročným chalaniskomp zmenil plán. Ultraseal do novej duše už nemám a aj keď po skúsenostiach z Islandu som si vyrobil prípravok na vyzutie zadnej gummy, je rohodnuté. Práci sa vyhnem a nechám si dušu zalepiť v pneuservise. Chalanisko to zvládol bravúrne, akurát sa vyskytol problém pri nahodení kolesa. V brzde sa skrivil taký malý pliešok, obloženia sa priečili a koleso za boha nešlo nahodiť. Bola už tma a nevidel som takmer nič, takže kým som zádrhel objavil, začala ma chytať zúrivosť. Nakoniec som to s pomocou mladého zvládol a ten si zapýtal 3 YTL. Dal som mu 5 a vyrazil do 50km vzdialeného mesta Karasu, čo sa mi pri mojom priezvisku Karas zdalo byť dosť symbolické. V meste som sa ubytoval v hotelíku na námestí za 25 YTL a moja motorka s pískajúcim zámkom na koleso sa okamžite stala atrakciou pre miestne deti a neskôr pubertákov.

13.10.2005 Deň šiesty

428 km

Napriek mojej vášnivej láske k spánku sa mi dnes podarilo skoro vstať a už o 8,00 sedím na motorke a uháňam ďalej na východ. V nadšení zo svojej šikovnosti som si zabudol odfotiť ceduľu mesta Karasu, aby som mal dôkaz toho, že je po mne pomenované mesto podobne , ako bolo po Stalinovi, či Leninovi. Jediné, čo mi nešlo do hlavy, prečo zrovna po mne niekto pomenoval mesto. Ale Turci sú už takí..

Ľšiel som popri pobreží smerom na Zonguldak a cesta ma ničím zvláštnym neohúrila. Všetko sa zmenilo za malým rybárskym mestečkom Amasra. Cesta sa kľukatila sprava doľava, kvalita asfaltu klesala nepriamo úmerne s mojim nadšením a objavili sa prvé šotolinové úseky. Duša mi začala pišťať nadšením, zabudol som sledovať krajinu a nechal sa unášať jazdením. Adrenalin mi striekal z uší až do momentu, keď som zistil, že na tureckomp asfalte vyplnenomp ostrými kamienkami mi exponenciálne ubúda z gummy. Otázka už neznie, či sa na tejto gummy vrátim domov, ale či sa vôbec dostanem do Istanbulu a nebudem musieť veľkú časť toho, čo chcem vidieť vynechať. Novú gummy na LC8 môžem kúpiť jedine v Istanbule. Jedno je isté. Od zajtra zvolňujem tempo a prepínam na úsporný režim. Itinerár upravím v Trabzone podľa stavu pneumatiky.

Cesta pokračovala v rovnakomp duchu až do Inebolu, kam som prišiel okolo 17,00 a ešte za svetla sa ubytoval. Po očiste som pobehal na motorke celé mesto a rozhodol sa povečerať v miestnej reštaurácii. Večera ma poriadne sklamala, lebo ryba (6,50YTL), ktorú mi čašník odporučil, bola plná kostí a druhá polovica navyše surová. Keď som anglicky hovoriacomp kuchárovi navrhol, aby mi upiekol inú rybu, vysvitlo, že to bola jediná ryba v celej reštaurácii (40m od mora). Dohodli sme sa aspoň, že mi zaúčtujú 50% z ceny. Aké však bolo moje prekvapenie, keď na účte bola cena plná a na moju argumentáciu, že sme sa dohodli inak, mi s ľadovým ksichtomp odvetil, že ryba, ktorú som dostal nebola za 6,50 ale za 9YTL a aj ostatné ceny mi ponížili. To som však nepostrehol. Nemal som síl sa s tým ignorantomp hádať a radšej som zaliezol do postele, lebo zajtra by som rád vstať o 6,00. Počas písania týchto riadkov sa vonku rozpršalo, tak

som veľmi zvedavý, čo ma zajtra čaká. Raincoat by som kludne nechal tam, kde je, čiže v kufri.

14.10.2005 Deň siedmy

590km

Čierny deň, veľmi čierny deň! Celé to začalo tým, že ráno bolo po nočnom daždi všetko mokré a mne sa do toho vôbec nechcelo. Ako keby som mal zlú predtuchu. Napriek tomu o 8,07 som sedel na motorke a vyrazil. Teplota oscillovala okolo príjemných 15°C a ja som išiel smerom na čiernomorské mesto Sinop. Cesta sa kľukatila po pobreží, občas zahla do vnútrozemia a ja som sa opäť vytešoval ako malý chlapec na kolotoči. Sinop ma neuchvátil, je to typické turecké mesto. Za Sinopom začala nuda a hltanie kilometrov. Krásna kľukatá cesta sa zmenila na otravnú diaľnicu. Rozhodol som sa trochu potiahnuť a nadbehnúť si pár kilometrov oproti plánu. Jediné spiestenie bol občasný dážď. Celé nebo bolo zatiahnuté a tak som občas zmokol a občas vyschol. Teplota sa vyšplhala na nádherných 20°C a to spolu s ubiehajúcimi kilometrami a približovaním sa k môjmu cieľu mi robilo jediná radosť. Cez mestá Bafra, Samsun, Ünye, Ordu a Giresun som sa dostal až do Tirebolu. To už som mal za sebou asi 580km a začínal sa obzerat' po ubytovaní, hlavne preto, lebo pred pár kilometrami sa spustil lejak, ktorý ma po prvý krát v Turecku prinútil obliecť si raincoat. Navyše sa začínalo stmievať a viditeľnosť bola mizerná. Vtedy prišla moja osudná chyba. Obzriem sa na dva tunely vo výstavbe na pravo odo mňa a keď pozriem späť, vidím asi 30-40m pred mnou autá. Za normálnych okolností nič mimoriadne, rýchlosť mám do 70km/h. Na ceste je ale vrstva blata z výstavby tunelov. Zmáčknem brzdy a nič. Zrazu sa mi celá motorka začne priečiť, chvíľu idem takmer bokom. Po chvíli sa zadné koleso chytil a ja končím v nepodarenom highsideri. Ja váľajúci sa po ceste, motorka po premete bokom v priekope a obsah obidvoch kufrov porozhadzovaný po ceste v blate. Pár sekúnd nechápem, čo sa deje. Je to ako zlý film. Dostal som dobrú ranu do prilby. Okamžite mi pribiehajú na pomoc domorodci a snažia sa motorku vytiahnuť z jarku. Naveľa, naveľa sa to darí aj s mojou pomocou, hoci som ešte stále osprostený. Následky sú katastrofálne, našťastie nie fatálne. Obidva hliníkové kufre dokrivené, pravý tak, že bude zázrak, ak sa mi ho podarí dať dokopy, utrhnuté obidva späťáky, obidva predné blinkre, zlomená páčka sytiča, ohnutá spojková páčka, dokrivené nosiče kufrov a boh vie čo ešte. Našťastie motorka bez reptania naštartovala. Aspoň to.

Maníci, čo mi pomohli, boli celí udivení, že mi nič nie je. Vraj to vyzeralo dosť škaredo. Motorka údajne padla na ľavý bok, vyletela do vzduchu ponad mňa spravila polovičné salto bokom, dopadla na pravý bok, po ktorom sa šúchala až do jarku. Hneď mi bolo jasné, prečo je pravý kufor taký rozbombardovaný. Medzi tým niekto zavolať policajtov, ktorí naložili môj v blate sa váľajúci obsah kufrov a krokom ma odprevadili k najbližšiemu penziónu. Penzión? Značný to eufemizmus. Predpotopný robotnícky hotel za 15YTL. Majiteľ našťastie vedel po nemecky, tak sme s mojimi pár nemeckými slovami dali politickú debatu. Pred vstupom do penziónu bola hadica s vodou, tak som si aspoň nahrubo všetko poumýval. Zistil som, že pri páde som stratil aj môj spievajúci zámok na koleso, budem sa teda musieť zajtra vrátiť na miesto činu. Som strašne zvedavý, čo sa mi podarí vymyslieť s rozbitou motorkou. Hneď ráno sa do toho pustím, ale predpokladám, že tu budem musieť zostať ešte jednu noc. Tak mi treba! A s tým, že sa mi nič nestalo, to až také ružové nie je. Mám poriadne narazený ľavý bok, nohu

a trochu hlavu. Ale ostávam optimisticky naladený, keby ma šmyklo na opačnú stranu do protismeru, už som toto nemusel písať...

15.10.2005 Deň ôsmy

172 km

Tak! Je 12,30 a práve som dokončil opravu motorky, ktorú som začal o 7,00 ráno. Ešte šťastie, že na poslednú chvíľu som si pribalil 20m 6mm lana a ešte jeden veľký kotúč americkej striebornej pásky. Bez týchto dvoch vecí by bola moja cesta ďalej problematická. Kufre som za pomoci ochotných domorodcov ako tak vyrovnal, ale nedajú sa zavrieť a ich vodotesnosť sa odšťahovala do Humpolca. Musel som preto z batožiny a zásob vyčleniť to, čo budem potrebovať len vo výnimočnom prípade alebo až v Istanbule. To znamená, že som vylúčil v ďalšom spanie v stane, používanie zimných vložiek, ako aj nejaké časté prezliekanie do čistého. Zmieril som sa s tým, že v nasledujúcich dňoch budem smrdieť ako tchor. Vlastne aj tak mi toho po včerajšku veľa čistého nezostalo a celý som od blata. Blato má ale jednu výhodu. Časom uschne a opadá.

Po ruke som si nechal len všetku fototechniku, niečo na prezlečenie, všetky dažďové doplnky, aj keď značne poničené, trochu jedla, varič, ešus, literatúru, muziku a to všetko som nabalil do gumotexáckych nepremokavých vakov, diery v ktorých som pred tým zalepil americkou páskou. Taktiež raincoat je celý polepený páskou a začínam mať pocit, že výkonnosť zenit má už za sebou.

Teraz som si spomenul na slová môjho českého internetového známeho, ktorý bol tohto roku na motorke v Mongolsku a ktorý mi počas spoločnej debaty o kvalite Touratech Alu kufrov versus duralové kufre od českej firmy Grave povedal: "Na Africe mám Grave a na KTM mám TT-Zegy. Môžu porovnávať. Grave jsou super a hodně vydrží. Navíc je mám přizpůsobene i výfuku. Ale když se ti podaří s motorkou více prásknout, tak si je sám neopravíš.... Zegy jsou měkké, ale srovnáš si je sám a to jen s nýtovačkou a tmelem...to znáš :o)." Vzápätí ale dodal: "...až doslouží, už si je nepořídím."

Takže s pomocou kladiva, drôtu, monterpáky, dreva a americkej pásky som ich uviedol do ako tak pojazdného stavu a narval do nich všetko, čo som sa rozhodol nepoužívať. Veká som ku kufrom prilepil americkou páskou, priviazal a stiahol 6mm lanom v dúfaní, že to vydrží. Na to všetko som pripevnil gumotexácke vaky, za odmenu si navaril teplé jedlo a čaj a za nešťastného prizerania ramadánujúcich domorodcov sa poriadne nadlával. Domorodci boli celkovo zo mňa hin. Obzerali všetko od pásky cez GPS, mobil, raincoat, zapalovačový adaptér, ktorý som na motorku namontoval pred odchodom, plastové spojovacie pásky, lano až po gumu na opravu gurtní. Najviac im ale učarila americká páska a môj telefón Nokia 6310, ktorá keby sa dala ešte kúpiť, tak by som si kúpil 10 do rezervy. GPS ich tiež nenechalo chladnými.

Po tom všetkom o 14,00 som sadol na motorku a opäť vyrazil smer Ararat. Cesta bola príšerná, samé blato, občasné dážď, našťastie väčšinou predo mnou. Turci jazdia šialene, nemá to žiadnu logiku. Šokoval ma jeden kamionista, ktorý chcel za každú cenu predbehnúť náklad'ák pred ním a bolo mu úplne jedno, či niečo ide v protismere alebo nie. Cesta však bola úzka lebo sa opravovala a on sa nie a nie vedľa náklad'áku zmestiť. To, že predbieha v zátačke, kde absolútne nič nevidel mu bolo úplne jedno. Ved' Alláh je všemohúci a drží nad nimi ochrannú ruku. Blázni!

Teraz si predstavte diaľnicu. V jednom smere sa jazdí jednosmerne, tak ako sa má, v druhom obojsmerne. Klasická cesta sa zrazu zmenila na diaľnicu a mňa značky nasmerovali na ľavú stranu diaľnice do obojsmernej premávky. Nikde pred mnou a nikde za mnou nebolo žiadne približovadlo. Moje zdesenie nabralo obrátky, keď po pravej strane diaľnice, za zvodidlami ma začali autá predbiehať. Okamžite som pochopil, že som asi v protismere. Kuknem do rozbitého späťáku, nič za mnou, nič pred mnou, tak sa začnem otáčať. V tom rana do riadidiel a chromého späťáku. Zozadu ma nabralo neosvetlené auto. A to už bol pokročilý súmrak. Stačilo niekoľko desiatín sekundy a bol by som na onom svete. Šofér zastavil, zistil, že som v poriadku, len vyplašený, začal mi nadávať a keď videl, že nechápem, tak sadol do auta a zmizol. Ponaučenie: V protismere som nešiel. Turci majú zjavne guláš z toho, v ktorom smere sa kam jazdí. Mňa to takmer stálo život. A to vôbec nepreháňam. Ďalšia perlička je ich svietenie. Kľudne jazdia aj po tme neosvetlení a keď sa priblížia a náhodou zbadajú protiidúce približovadlo, tak len bliknú. Nuž čo, iný kraj, iný mrav.

Za tmy som prišiel do mesta Rize, asi 100km od gruzínskych hraníc a zapadol do hotela Beşikçi za 30 YTL. Za posledné dva dni toho mám plné zuby. Večer som si dal prechádzku po meste, zjedol zopár porcií pečených gaštanov, uvaril kýbel čaju a zaliezol do perín. Zajtra ma čaká horská prémia, vyrážam do kopcov a začínam sa blížiť k cieľu cesty.

16.10.2005 Deň deviaty 176km

Dnes bol deň, ako má enduro deň byť. Kvôli niečomu takému som sa vydal do Turecka. Ráno som opäť vyrazil až o 8,00, hoci už o 6,00 som bol hore. Ešte večer som sa rozhodol ísť pozrieť pohorie Kaçkar a tým som trochu zmenil plán. Popri pobreží som išiel asi 40km cez Cayeli, Pazar a tesne pred Ardesenom som zahol na Çamlıhelmişin, čo bolo ďalších asi 25km. Po ceste do Çamlıhelmişinu som po ľavej strane pozoroval čajové plantáže ťahajúce sa nahor. Na jednej odbočke som prešiel cez rieku a vystúpal 300m do kopca. Naďabil som tam na rodinu oberajúcu čaj. Dali sme sa do ruky-nohy reči a trochu som pofotil zberačky čaju. Jedna bola taká usmievavá Rumunka, vraj sa sem vydala. Ponúkli ma čajom, keksami a ja som fičal ďalej. V Çamlıhelmişine som stretol zaujímavého chlapíka, majiteľa hotelíka Doğu, ktorý veľmi dobre hovoril po anglicky a údajne ešte lepšie po francúzsky, lebo žil v Paríži. Ten mi odporučil, kade sa mám vydať. Keď počul, že sa chcem dostať, ak sa bude dať, až na úroveň snehu, dosť neveriacky krútil hlavou a pýtal sa, či sú všetci Slováci takí.

Za krásneho počasia som sa vydal po šotolinovo kamenisto blatistej ceste z hotela Doğu vo výške 392m n.m. Na jednotke, občas dvojke som sa driapal stále do kopca. Náročnosťou by som to prirovnal k najťažším úsekom na Islande s tým rozdielom, že teraz som nemal obuté žiadne drapáky, ale univerzálne, ani ryba ani rak, Pirelli Scorpion so značne zjazdeným dezénom. K dnešnému dňu majú spolu s Islandom za sebou 8300km. Musel som dávať veľký pozor, aby som sa nevysypal. Dvíhať motorku sám by bola dosť divočina. Je naložená viac, ako na Islande a aj tam som mal občas problémy. Po ceste sa mi podarilo predbehnúť predpotopný Jeep Willys pomaly sa šplhajúci nahor. A potom to prišlo. Pádu som sa nevyhol. V strmej blatistej pasáži mi podstrelilo zadné koleso a už som ležal. Našťastie ma za chvíľu dobehli maníci na Jeepe a pomohli mi.

Odteraz som si dával dvojnásobný pozor, kochal sa prírodou a fotil. Vo výške nad 2000m prišla aj spomienka na Island a malý smiešny brod. Pohrdlivo som na neho pozrel a zaútočil naň s úsmevom na perách. Zrazu úsmev mrzne, motorka padá a Kapro sa váľa vo vode. Neuvedomil som si, že zodratá Pirelli nedokáže to, čo drapáky Metzeler Karoo. Navyše kamene v brode boli obrastené prapodivným machom alebo riasou alebo čo to bolo. Podstatné je, že som mal problém po tom aj chodiť. Na motorke som nemal žiadnu šancu. Nikde nikoho. Neostávalo mi nič iné, len sa zduť a motorku zdvihnúť. Podarilo sa. Väčší problém však bol dostať sa na druhú stranu. Guma šmýkala. S vypätím všetkých síl som prebrodil a pokračoval do 2510m vysoko ležiacej osady Başayla. Vlastne to ani nebola osada, len ohrada pre dobytok a jedna chatrč. Tam bol koniec toho, čo sa podobalo na cestu a úplne smiešny malý brodič, ktorý som musel prebrodiť, aby som sa mohol otočiť. Na moje prekvapenie a žiaľ sa situácia opakovala a ja som opäť ležal vo vode. Neuveriteľné. Kamene vo vode sa tak šmýkali, že motorka sa chovala ako na ľade. Tentokrát som mal väčšie problémy so zdvíhaním, ale nakoniec sa aj to podarilo. Silu mi dodal začínajúci dážď a krúpobitie. Bol som poriadne premočený. Aj tak nebolo kam, tak som sa vydal naspäť. Cez brod vedľa motorky, tlačiac ju a snažiac sa vyhnúť pádu. Druhý, väčší brod som radšej prešiel s nohami vo vode pomáhajúc šmýkajúcej sa zadnej gume. Zostúpil som do 2000m a znova stretol maníkov s Jeepom, ktorí neveriaci gúľali očami, keď som im naznačil, kde som bol. Za odmenu ma poslali do vedľajšieho údolia, vraj sa dá dostať ešte vyššie. To už riadne pršalo, ale čo už. Aj tak som bol kompletne mokrý a kedy sa sem znova dostanem. Keď sa dá vyššie, tak sa ide vyššie! Tak som sa teda na jednotku trápil asi 40 min a prešiel som 8km do opustenej osady Vçerenik vo výške 2618m n.m. Zrejme ju na zimu opúšťajú a sťahujú sa nižšie, veď kto by tu, preboha, žil. Celý premočený v teplote 7,0°C, tesne pod hranicou snehu som to otočil a plnou parou vyrazil do hotela Doğu, kde som sa rozhodol prespať a vysušiť si veci. Pokecal som si s majiteľom, ktorý si vypýtal 15YTL, kvôli mojím mokrým veciam zakúril a vzápätí ma šokoval dokonalým prehľadom v česko-slovenských vzťahoch a žiadal si objasnenie niektorých vecí, ktoré mu neboli úplne jasné. Upozornil som ho, že môj názor je skreslený, lebo som Čechoslovák a môže sa vymykať väčšinovému názoru. Takisto o futbalovej kvalifikácii a účinkovaní nášho mužstva vedel viac, ako ja, čo zas nie je žiadne umenie, keďže futbal mi je vcelku ukradnutý. Rozhovorili sme sa a vzáčne zhodli v názore na náboženstvo, či už je to islám, kresťanstvo alebo čokoľvek iné. Vzhľadom na to, že mal odhadom 70rokov ma príjemne prekvapil tým, že podobne ako ja, považoval náboženstvo za príčinu väčšiny zla, ktoré vo svete ľudia v mene boha páchajú a že je to jeden obrovský biznis a vlastne je už dávno prežitý.

V ubytovni býval ešte jeden postarší manželský pár a keďže bol čas ramadánu, čakali kým zapadne slnko a vystrojili hostinu. Samozrejme pozvali aj mňa, dobre som sa napráskal a presvedčil o typickej tureckej pohostinnosti. Alláh zaplatí!

17.10.2005 Deň desiaty

475 km

Strašný deň. Vstal som skoro ráno o 6,00, aby som hneď za svitania mohol vyraziť na cestu. Dni sú už veľmi krátke a treba využiť každú minútu. Už keď som o 7,11 odchádzal z hotelíka, musel som sa navliecť do raincoatu lebo výdatne pršalo. Kým som prešiel 25km od hotela k moru, dážď sa zmenil na tropickú búrku. Táto trvala celý čas jazdy popri pobreží, cca 55km, až kým som to za Rize opäť nestočil do hôr, smerom na

Erzurum. To som ešte netušil, že dnes bude deň, ktorý sa vyrovná, ak aj nepredčí, ten najťažší islandský. Za 55km cesty popri pobreží padlo na mňa zaručene viac vody, ako za dva týždne na Islande. Bol som úplne mokrý, raincoat po páde pri havárii, aj keď opravovaný, netesnil.

Od mora sa cesta tiahla naprieč pohorím Kaçkar. Najprv sa začalo prudko ochladzovať z príjemných 16°C pri mori. Zhoršila sa aj kvalita cesty, ktorá začala veľmi intenzívne pripomínať tankodrom. Mám rád offroad, ale nenávidím asfalt, samá jama plná vody, akoby tam povybuchovalo množstvo malých granátov. Po takej ceste sa nedá poriadne ísť a voda špliecha na všetky strany. Z času na čas asfalt úplne zmizol a zmenil sa na roletovo šotolinovú cestu, aby sa na pár metrov opäť premenila na rozbombardovaný asfalt. Teplota s narastajúcou výškou systematicky klesala. Z úbočí nado mnou padali na cestu kamene miestami veľké ako pol chlapa. Oproti idúce autá museli často zastavovať a kamene z cesty odpratávať, aby vôbec mohli prejsť. Od 2200m začala byť situácia dosť kritická. K dažďu sa pridalo sneženie a to som vedel, že prechod je niekde vo výške 2600m. Po chvíli už regulérne snežilo a na vrchole vo výške 2685m snežilo husto a cesta bola pokrytá vrstvou snehu. Teplota klesla na 1°C. Išiel som na jednotku a dával riadneho bacha, aby som sa nevyváľal. V duchu som d'akoval za dve veci. Za vyhrievané rúčky, ktoré som si po Islande hneď zadovážil a za zníženie motorky o 3cm v predných tlmičoch deň pred odchodom. Konečne som bez problémov dočiahol na cestu a samozrejme som ani nepadal tak, ako na Islande. (Doteraz len 5 pádov, aj to mi raz motorku zhodil zvedavý pumpár.)

Postupne sa oteplilo, prestalo snežiť a na chvíľu vykuklo slniečko. Cesta klesla na 2000m, čo bola zhruba výška náhornej planiny, na ktorej sa nachádzalo mesto Erzurum. Predbehla ma A8 s ruskou ŠPZ. Dost' valila. Asi za 10 kilometrov som ju dobehol. Stála rozflákaná na kameňoch vedľa cesty. V domnení, že sú to Rusi som sa im po rusky prihovril, či nepotrebujú pomoc. Po rusky ale nevedeli a vyrukovali na mňa po anglicky, že si poradia. Vyzerali nervózni a zjavne nie len z havárie, tak som sa radšej rýchlo pobral preč.

Pred Erzurumom som zastavil na pumpe a dal si chlieb s maslom a olivami, čo bolo v ten deň jediné jedlo okrem dvoch ranných hrušiek. Bolo 14,00. Z Erzurumu som to stočil na sever do tzv. Gruzínskych údolí smerom na mestečko Yusufeli. Oteplilo sa na neuveriteľných 16°C a ja som konečne dal dole raincoat, aby som trochu preschol. Bol som asi podchladený, lebo sa mi zhoršil dusivý kašeľ, ktorý ma trápi už asi 4 týždne po nerozvážnom prechladnutí na bicykli, keď som sa naobliekal viac, ako zvyknem. Za svet sa ho neviem zbaviť a to som už vypil všetky kvapky proti kašľu, ktoré som si na cestu nabalil.

Údolia boli neuveriteľne krásne, pripomínali mi Himaláje. Len ma štvalo, že sa to nedalo poriadne fotiť, jednak pre všade možné nezmyselne nastavené stožiare vysokého napätia, ktoré na fotkách z duše nenávidím a jednak preto, lebo cesta bola hlboko zapustená v údoliach a fotografie zdola nahor tiež veľmi nemusím. Všimol som si, že ženy tu vonku ani poriadne nestretnete. Ak aj nejaká išla popri ceste, tak keď zbadala približujúcu sa motorku, buď si siahla šatku do tváre alebo sa aspoň odvrátila. Ach, zase dôsledok toho nešťastného náboženstva. Je veľmi smutné žiť vo svete, kde sa vonku pohybujú samí chlapi. Ani sa nedivím, že potom nevedia „roupama co dělat“.

Pomaly sa začalo zmrákať a ja som mal za sebou napriek nepriazni počasia 450km, tak som si švihol do Yusufeli a zakotvil v lacnom a mizernom hoteli. Ešteže mali dole čajovňu, kde som vypil zopár čajov. Jediné, čo sa mi na isláme páči...

18.10.2005 Deň jedenásty

483km

O 7,15 za teploty 13,4°C som pripravený na cestu. Vysmiaty od ucha k uchu, keďže nebo sľubovalo deň bez dažďa. Domorodci postávajúci v hlúčiku nesmelo občumovali motorku, ja som elegantne nasadol, však nech vidia, a ešte elegantnejšie som sa zvalil na druhú stranu aj s motorkou. Ešteže len neobčumovali, ale mi aj pomohli ju zdvihnúť. Hneď za Yusufeli som začal fotiť ako o život. Bol som poriadne našťvaný na Turkov, lebo ako som už spomínal, tak všade, kde bolo niečo pekné, boli naťahané drôty VN, takže sa nič poriadne nedalo nakomponovať. Gruzínske údolia od Yusufeli až po Göle sú naozaj úchvatné. Alláh musel byť mimoriadne motivovaný, keď túto časť Turecka tvoril. Pred Göle sa cesta začala dvíhať až do výšky okolo 2000m, kde sa rozprestiera obrovská náhorná planina s najvyšším miestom, ktorým som prechádzal okolo 2300 metrov. Ako keby som sa preháňal na motorke okolo Kamennej chaty na Chopku. Ráz krajiny sa úplne zmenil a z údolí obostavaných hradbami skál som sa ocitol v stepi. Teplota prudko klesla a mňa začala klepať kosa. Cez Ardaman, kde som dokúpil baterku do teplomera, som dorazil do Karsu, mesta ležiaceho vo výške 1700m, kde sa príjemne oteplilo na 18-19°C. Kars mali dlho v rukách Rusi a je tu veľká pevnosť. Za Karsom sa krajina opäť zdvihla a prudko sa ochladilo (7-9°C). Tie výkyvy teploty boli dosť neprijemné. Stretol som tu prvých ľudí z kresťanského sveta, odkedy som sa pohol z Istanbulu. Holandský pár na Citroene Berlingo. Vždy sme na seba trúbili a mávali si, keď sme sa vzájomne predbiehali. Pokračoval som cez mestá Digor a Tuzlucu, popri arménskych hraniciach, kde sa príjemne oteplilo, aj preto, že som klesol do výšky 1000m, až do Iğdiru, kde sa teplota o 15,30 vyšplhala na neuveriteľných 23,6°C. V tejto úžasnej teplote nastal dlho očakávaný okamžik. V diaľke som zazrel majestátny cieľ svojej cesty – biblický Ağrı Dağı, po našom Ararat. Úžasný kopec, týčiaci sa do neba, pokrytý ľadom so špičkou v oblakoch.

S očami prišpendlenými na magickej hore som prešiel ešte 50 km do mestečka Doğubayazıt, ležiaceho na južnej strane Araratu, neďaleko iránskych hraníc. Tu som sa ubytoval v hoteli s anglicky hovoriacim personálom a so ženou – manažérkou hotela, čo mi všetci zamestnanci nespočetne krát prizvukovali. Vo východnom Turecku je to asi taká rarita, ako na Slovensku černošský bača. Potom som zaliezol do reštaurácie odporúčanej v sprievodcovi Lonely Planet a dokonale sa prežral.

19.10.2005 Deň dvanásty

528km

V Doğubayazıt som vstal do slnečného rána a po raňajkách v hoteli som sa vydal o 7,45 za teploty 13,8°C smer Diyarbakır. Ešte šťastie, že som včera stihol odfotiť Ararat, lebo ráno bol okolo celého mesta opar a nič nebolo vidno. Cesta začala po chvíli stúpať a dostala sa až na 2612m. Teplota klesla na 9°C. Po čase som zastavil v dedinke Çaldıran. Moja motorka vzbudila ohromný záujem a zmizla v strapci domorodcov. Pokračoval som k sladkovodnému a zásaditému (chutí ako Fatra) jazeru Van vo výške

1660m. Bolo príjemne teplo, tak som zastavil pri jazere poumývať motorku a naliat benzín z bandasiiek do nádrže. Je tu tak hustá sieť benzínových púmp, že nemá význam ich nosiť plné. Nechal som si len 3l v rezerve.

Zásaditá voda z jazera má tú vlastnosť, že nie je treba ani mydlo, ani prací prášok a čistí sama ako Mr. Propper. Až sa sami vidíte. Naozaj mi vyčistila z rúk cestovnú špinu, ktorú mydlom nie a nie zmyť.

Jazero vyzeralo úplne ako more a keby som nebol ochutnal vodu, tak ani neuverím, že nie je. V okolí Vanu sa naplno prejavil turecký asfalt. Asfalt slúži ako matrica a v nej je kopa ostrých kameňov veľkosti 2-3cm. Pravdepodobne by sa v lete v tejto vyhni asfalt, ako ho poznáme my, úplne roztopil. Bohužiaľ zadná guma na ňom dostávala poriadne do držky. Za mestečkom Tatvan cesta opäť stúpala a prechádzala skalnatými údoliami. Pred mnou bolo vidno čierňavu, až ma z toho brucho bolelo. Všade totiž opravovali a rozširovali cestu, vďaka čomu bol asfalt pokrytý červenou zeminou, občas blatom, občas nebol žiadny asfalt, občas bola len utlačená zemina a občas šotolina. Keby do toho zapršalo, tak by sa cesta premenila na jedno obrovské klzisko. Vzýval som Alláha, nech ma nechá na pokoji, že ja nemám s krížovými výpravami nič spoločné a nech spustí lejak inokedy. Asi som ho presvedčil, lebo nezapršalo a po čase som z tej najväčšej čierňavy utiekol. Keď sa už začalo nebo pretrhávať, Alláhovi došlo, že možno moji predkovia predsa len môžu mať prsty v tých výpravách a spustil lejak ako hrom. Lialo 200km v jednom kuse. Nič som nevidel, tak som sa povесil za jeden autobus a priviezol sa za ním totálne premočený až do Diyarbakiru. Som zvedavý, čo budem mať v mojich zdemolovaných kufroch, lebo páska, ktorou boli utesnené, samozrejme povolila. Zapadol som do Grand Güler Hotela za 40 šušňov na noc, lebo zo sprievodcu som vedel, že majú garáž a Diyarbakir je predsa len rizikové mesto. Bolo centrom kurdských nepokojov v osemdesiatych a deväťdesiatych rokoch, až kým Turci nezabásli kurdskeho vodcu Abdulaha Öcalana. Nakoniec som sa rozhodol tu stráviť dve noci a zajtra spraviť kolečko okolo Diyarbakiru. Večer som som sa ešte poprechádzal po meste, zjedol sáčok d'atlí, zapadol do reštaurácie vedľa hotela a dal si na d'atle ešte štyri chody jedla. Prežral som sa k prasknutiu.

20.10.2005 Deň trinásty

360km

Dnes som si pospal a vstal až okolo 8,00. Vyrazil som do starého mesta, pochodil ho hore dole. Stretol som mladého Kurda hovoriaceho po anglicky, ženatého s Rakúšankou. Dost' dlho sme sedeli v čajovni, debatovali o všetkom možnom, ale samozrejme hlavne o náboženstve, čo je v týchto končinách veľmi vďačná téma. Na mliečnom trhu som si kúpil nejaké syry, olivy dostal zadarmo a potom sa vydal na 350km okruh smerom na juh od Diyarbakiru, cez Batman popri rieke Tigris do Hasankeyfu, kde ľudia žijú v dierach vyhlbených do skál. Tak som sa kochal okolím, že som aj s motorkou zišiel do jarku vedľa cesty, ale našťastie sa mi podarilo z toho dostať. Pokračoval som do mesta Mardin, odtiaľ si pozrel úrodné polia Mezopotámie medzi Eufratom a Tigrisom v Sýrii a vrátil sa späť do Diyarbakiru. Pred Diyarbakikom sa cesta zmenila na diaľnicu. Jasne som videl špeciálnu tureckú značku, ktorá vraví, že z cesty sa stáva diaľnica. Takisto som si všimol autá idúce v protismere za zvodidlom. Predo mnou v ľavom pruhu išiel Fiat Dobló a neustále ma blokoval a nechcel pustiť pred seba. Predstieral, že predbieha iné auto, pritom išli stále vedľa seba. Keď sa konečne zaraďoval doprava a ja

som ho začal v dobrej 130km/h predbiehať, tak sa zrazu v protismere na mňa vyrútilo auto. Reflexívne som to strhol doprava, len tak tak ubrzdil a nevpálil do Dobló. Minuli sme sa s protiúdcim autom o vlások. Turecká špecialita. Pravá strana diaľnice bola obojsmerná. Nechápem prečo a nechápem prečo to nebolo vyznačené. Zjavne to prekvapilo aj Doblá. Nohy a ruky sa mi triasli ešte hodnú chvíľu. Tento krát stálo opäť pri mne šťastie, aj keď som trinásty deň na cestách. Alláh je sympafák.

21.10.2005 Deň štrnásty 400km

Ráno o 7,20 za teploty 8°C som už bol na ceste. Treba si uvedomiť, že bol koniec októbra, dni krátke a svitalo tesne po 7,00. Teplota sa dlho držala nezmenená a aj keď bolo slnečno, tak pri cestovnej rýchlosti vyše 100 km/h mi začínala byť poriadna zima. Opäť ma trápili všetky kĺby v tele, ale vďaka vyhrievaným rúčkam to bolo o čosi znesiteľnejšie s rukami. Do toho všetkého ten prekliaty neutíchajúci kašeľ. Budem musieť zostať aspoň jeden deň na juhu pri mori a preliečiť sa. More vždy robilo s mojimi prieduškami zázraky.

Išiel som smerom na západ cez Siverek k Atatürkovej priehrade, kde som sa trajektom preplavil na druhú stranu. Okamžite som sa stal stredobodom pozornosti domorodcov, ktorí boli unesení mojou motorkou a digitálnym fotoaparátom. Vystríhali ma pred cieľom mojej cesty – horou Nemrut. Vraj je tam príšerne strmá cesta a po kolená snehu. Nedal som sa však odhovoriť a po preplavení sa aj smer Nemrut vydal. Odmenou za moju tvrdohlavosť boli fascinujúce panorámy, úžasné cestičky a miestami poriadny strmák. Po zaplatení poplatku 2YTL mi bolo dovolené ísť až na parkovisko tesne pod vrcholom. Posledných 150 výškových metrov som musel vyšlapať pešo. V plnej výstroji, ovešaný motokrosovými chráničmi som sa aj zapotil. Aspoň mi bolo teplo. Na vrchole ma čakali sochy Antiochia I Epifanésa (69-31 p.n.l.) a bohov Apollóna, Fortuny, Dia, Herakesa a ďalších. Bola to vlastne kombinácia hrobky a chrámu. Celkom vhodné miesto na hrobku vo výške 2100m. Taký výhľad by som po smrti prijal. Lepšie ako sa pozerat' na dymiace autá pri Martinskom cintoríne v Bratislave. Hmm, niekto si to vedel zariadiť.

Čas plynul, tak som si to z Nemrutu cez Kahtu, Adiyaman a zastávku pri Atatürkovej priehrade, kde mi definitívne únavou odišiel do večných lovíšť držiak na GPS, namieril do biblickej Urfy (dnes Şanlıurfa), kde som sa ubytoval v hotelíku Bakay za 25 YTL. V Adiyamane bolo viac motoriek, ako v celom Turecku dokopy. Všetci bez prilby a predbiehali ma sprava, zľava. A to som vôbec nešiel podľa predpisov. Najlepší bol jeden frajer bez prilby na Suzuki (asi 600), úplne novej a bez ŠPZ. Opálil ma takou rýchlosťou, až som sa zľakol. Ten nebude mať dlhú životnosť. V Şanlıurfe som sa dostal do prvého kontaktu s tureckou políciou. V meste bola poriadna zápcha a ja som pri hľadaní hotela ostal stáť pri kraji cesty. Zrazu vidím blížiť sa policajta a prvé, čo ma napadlo bolo: „Som v riti!“. Ale kdeže. Rukami nohami som mu naznačil, že hľadám hotel Bakay. Vysvetlil mi cestu, žiaľ stál v jednosmerke so zákazom vjazdu z mojej strany. Vzápätí zastavil premávku a naznačil mi nech nečakám a idem. Ja som mu ukázal na značku a on, že to je v poriadku, nech idem. Dobrý deň, pán minister Palko. Odkážte svojim podriadeným, že takto sa má správať polícia a nie striehnuť na zmätených turistov a okamžite ich kasírovať. A to my sme v EU a Turci ani zďaleka. „Smekám“ pred tureckou políciou.

Po sprche som vyrazil do mesta a keďže som celý deň nič nejedol, tak som sa prežral ako sa patrí. Dva kebaby na ulici, pistácie a všetky sladkosti, čo som objavil.

22.10.2005 Deň pätnásty

0 km

Zobudil som sa o 7,00, tulenil sa hodnú chvíľu v posteli a bolo rozhodnuté. Dnes bude deň bez motorky a ja sa budem túlať po meste, pamiatkách a bazári. Pochodil som čo sa dalo a potom polihoval v parku na tráve, posedával na báječnom tureckom čaji, vyhrieval si údy na októbrovom slniečku a vychutnával si deň oddychu. Jediné, čo ma rozčuľovalo bolo neustále pokrikovanie Turkov: „Halo, halo!“. Všetci sa po mne obzerali, ako keby som bol E.T. Do tranzu ma tiež dostávali nespočetne krát kladené otázky: „What’s your name?, Where are you from?“, ktoré boli u vzdelanejších jedincov doplnené o: „How are you?, How old are you? a What’s your job?“. Odpoveď však neočakávali, lebo väčšinou nikto z nich po anglicky nerozumel. Spestrením bola debata po rusky s jedným Turkom na bazáre, ktorý hovoril po rusky naozaj perfektne a s maníkom v parku, ktorý hovoril veľmi slušne po anglicky. Samozrejme sme skončili u mojej obľúbenej témy – náboženstvo. Mimochodom po prvý krát za dva týždne som videl väčšiu koncentráciu nezahalených žien. Už aj konečne viem, prečo sa zahaľujú. Česť výnimkám, ale zväčša sú škaredé ako cesta do roboty.

23.10.2005 Deň šestnásty

594 km

Dnešný deň by som nazval deň presunu. Nemal som v pláne nič zvláštne vidieť, len sa presunúť do Kapadócie, do mestečka Göreme. GPS mi to napočítalo na 590km, tak som vstal o 5,45, aby som čo najskôr vypadol. Raňajky v hoteli Bakay – syr, olivy, maslo, paradajky, uhorky a vajce. Ale čo by som chcel za 25 YTL aj s ubytovaním, navyše, keď hotel bol celkom fajn. Takže o 7,20 padám a uháňam smer Kapadócia. Cesta za Urfou bola dosť depresívna, na každom kilometri sa váľali totálne rozmlátené vraky áut. To boli vlastne v celom Turecku, ale tu bol ich výskyt obzvlášť častý. Pri tom, ako tí šialenci jazdia sa vôbec niet čo diviť. Neustále som sledoval krajnicu a okolie cesty, kam by som to strhol, keby sa nejaký kaskadér rozhodol to do mňa naprať.

Cestou nebolo nič zvláštneho, čo by stálo za mňanie atramentu, snád’ až na kúsok diaľnice okolo Gaziantepu za 1,5 YTL. Cesta pokračovala na Kahramanmaraş. Pred Kayserí začala stúpať, až som sa dostal do výšky okolo 2000m na úroveň snehu. Našťastie teplota klesla len na 12°C a na ceste sneh nebol. Celý čas som išiel po typickom tureckom kamenistom asfalte, takže zadná guma dostávala poriadne zabrat’. Keď som dorazil do Göreme, bola už takmer hladká. Ak na ceste do Istanbulu, kde som mal objednanú novú gumu zaprší, tak mám smolu. So slickou sa po vode jazdí dosť zaujímavo.

Pri Kayserí je 3918m vysoká vyhasnutá sopka pokrytá večným snehom a ľadom, ktorá sa vypína nad celým pol miliónovým mestom.

Göreme je niečo úplne iné ako všetko, čo som doteraz videl. Na jednej strane úžasné roztodivné útvary vytvorené selektívnou eróziou, na strane druhej vyššia koncentrácia Európanov – hlavne Francúzov, Američanov a Japoncov, ktorí mi na moje prekvapenie až tak veľmi nechýbali. Je vidno, že tu frčí turistický ruch, všade stánky so

suvenírmí, reštaurácie s podstatne vyššími cenami a celá atmosféra taká divná, taká, pred ktorou som vlastne utekal. Oživením bolo stretnutie s Japoncom na Transalpe, ktorý bol už od mája po vylovení v Rotterdame na cestách. Prejzdil celú Európu okrem Slovenska, Ukrajiny, Bieloruska a Ruska. Teraz ťahá na východ, odkiaľ som ja prišiel a pokračuje ďalej cez Irán a Pakistan do Indie. Mal na svojom jednovalci nabešaných 94000km, od mája spravil vyše 20000km. Menil už zadnú gumu, stále mal pôvodnú reťaz, rozetu aj vývodové kolečko, akurát pravidelne, každých 5000km menil olej. Bol spustnutý a špinavý ako kurdske deti na východe. Spravili sme si spoločnú fotku a dobre sa na tom zabávali, lebo ja mám 188 a on 160cm. Aj toho svojho Transalpa mal vraj špeciálne zníženého. Veru islandské brody by na ňom asi nezvládal. Sám sa priznal, že offroadu sa radšej vyhýba.

Keďže bol stále ramadán a od raňajok za tmy som nejedol, tak som zaliezol do reštaurácie a častovaný závistlivými pohľadmi mladých Francúzov, sklonenými nad polievkou som si dal takmer všetko, čo mali na jedálnom lístku. Nuž, proti kebabom z Urfy sa to mohlo strčiť, zato cena bola dvojnásobná. Vitajte späť v turistickom priemysle!

24.10.2005 Deň sedemnásty

290 km

Ubytovanie bolo najlepšie, čo som doteraz mal. Už to, že prvý krát v penzióne kúrili, mohlo byť podozrivé. Keď sa ráno teplota ustálila, nemal som veľkú radosť. 3°C a všade námraza. Hneď, ako som sa pohol, teplota klesla na 1°C. Teplomer asi nebol až taký ustálený. Cesta bola šmyklavá, tak som sa viac menej len približoval. Maximálne 70km/h. Po desiatich chladných kilometroch prišlo doterajšie minimum. 0°C! Nasledujúcich 40km teplota poletovala medzi 0 a 7°C.

Dorazil som do Kaymakli. Dedinka známa podzemným mestom. V dávnej minulosti tu ľudkovia vyhlúbili do kameňa sieť podzemných miestností a tunelov, v ktorých, v prípade napadnutia, vedeli bez problémov prežiť aj pol roka. Podzemné mesto malo sedem poschodí a mám silný pocit, že v minulosti boli ľudia menšieho vzrastu, lebo ja so svojimi mierami som mal miestami obrovské problémy sa pohnúť v tuneloch dopredu alebo dozadu. Nepomáhali mi ani motokrosové chrániče, ktoré mám permanentne navlečené. Že by v minulosti nejazdili motokros? Dnes som chcel aspoň hrudný chránič nechať v penzióne, ale ranná zima ma vyhnala sa pre neho vrátiť.

Po Kaymakli som pobehal dedinky okolo Ihlary a Ihlarského údolia. Všade bola zvýšená prítomnosť turistov, z čoho som bol nekonečne nervózny, tak som využil enduro a zbehol na cestičky, kam turisti s autami a autobusmi nemôžu. Videl som nádherné scenérie, príbytky a chrámy vytesané do kameňa mimo hlavné turistické ťahy. Na 14,00 som sa vrátil na penzión, lebo som očakával hovor z roboty, bolo treba aspoň slovnú trošku pracovať.

Po konverzácii s Bratislavou som sa navliekol len do nohavíc, tenisiek, trička a flisky, keďže sa riadne oteplilo a pobehal som asi 40 kilometrov okolo Göreme – Avanos, Zelve, a Ügrüp. V Ügrüpe som posedel na prvej káve v Turecku a po chvíli sa pristavil miestny motokár na choppi Kanuni. Po debate sa ponúkol, že vie, kde majú sprej na reťaz a že ma tam zoberie. Môj sa už minul a nový som nevedel nikde zohnať. Mali jeden kus, aj ten načatý. Za 10 YTL. Čo už? Treba pošetriť reťaz aspoň namazaním.

Pomaly začalo zapadať slnko a tým sa aj dramaticky ochladzovať, tak som sa radšej vybral späť do penziónu, čo bolo desať kilometrov. Pri penzióne bolo už len 13°C a to keď som pred pár minútami odchádzal z Ügrüpu, bolo ešte 18°C. Domáci mi potom hovoril, že v tejto oblasti sú obrovské teplotné rozdiely a pred štyrmi dňami tu dokonca snežilo. Hmm, zajtra by nemuselo...

Nasledovali dva kebaby na ulici a dva čaje v čajovni. Vodnej fajke som radšej odolal, kašeľ stále neustupuje.

25.10.2005 Deň osemnásty

509km

Tradične sa mi nechcelo vstávať a kým som sa vymotal, bolo 8,40. Našťastie dnes nebola taká kosa, ako včera, ale aj tak sa až do pol dvanástej teplota držala medzi 9-12°C. Až v meste Konya sa počasie umúdrilo a teplota trochu stúpila. V Konyi som si prvý krát v Turecku nebol istý, či idem správne, lebo cesty na mape aj v GPS boli vyznačené úplne inak ako v skutočnosti. Nakoniec aj trasu, ktorú som prešiel mi GPS vykreslilo kdesi v poli. Za Konyou sa náhorná plošina, ktorá bola vo výške 1000m zdvihla a objavili sa hory. Vystúpil som na 1800m. Paradoxne so zvyšujúcou sa výškou stúpala aj teplota. Predzvesť bízaceho sa mora. Keď som začal klesať, teplota sa zastavila až na 26°C. Konečne! Po dlhej dobe mi bolo teplo. Po čase som dorazil do prímorského mestečka Side. Bolo jasno, 27°C a všade plno turistov. Pobehal som trochu Side a zakotvil v bungalovoch Bykara za 20 YTL, asi 300m od mora. Okamžite som sa bežal vyčvachtať. Moje nadšenie rýchlo vyprchalo, keď som zistil, že celé Side je klasická šnicláreň plná tučných červených Eine kleine trumpetákov, vyvalujúcich sa na lehátkach, vykrikujúcich a tlačiacich do hlavy všetko, čo bolo k dostaniu. Vyrešil to kebab, pol kila pistácií, kubánsky doutník za nekresťanské peniaze v muslimskom svete (20YTL za Montecristo No.2) a dve piva. Môj negatívny vzťah k alkoholu v posledných štyroch rokoch sa naplno prejavil, keď ma pri druhom pive rozbolela hlava, tak som o 20,00 zaliezol do hajan.

Ešte jeden postreh z tureckých ciest. Na kruhovom objazde, ktorý nemá prednosť v jazde vyznačenú značkami, musí samozrejme auto idúce po kruhovom objazde dať prednosť autu, ktoré na neho prichádza sprava. Preto v civilizovaných krajinách značky upavujú prednosť autám idúcim po kruhovom objazde. Keď to tak nie je, tak sa samozrejme kruhový objazd zachvíľu zahltí, lebo autá prichádzajúce na kruhový objazd sa do neho rvú, lebo majú prednosť. V tureckom prevedení to funguje tak, že na dvojprúdovej ceste idú tri autá vedľa seba a keď sa objaví dáky šikulák, tak kľudne aj štyri. Kruhový objazd sa pochopiteľne ucpe, nie je sa kam pohnúť, tak pre istotu všetci začnú trúbiť. Keď je veľmi zle, Turci majú na to liek. Prídu maníci v krikľavých vestách so zástavkami, supľujúci funkciu dopravných značiek a prevažne neúspešne sa snažia ten guláš usmerniť. Nechápem, ako si tento národ mohol v minulosti podmaniť toľko územia a iných národov. Miestami mi pripadajú totálne neschopní. A to by stačilo na kruhový objazd namontovať pár značiek...

26.10.2005 Deň devätnásty

0 km

Spal som ako poleno. O 21,26 mi prišla sms, ešte som ju zaregistroval, ale nemal síl ju prečítať. Ráno som sa prebral o 8,20. Jedenásť hodín som spal spánkom

spravodlivých! Na dnes som si naplánoval totálny relax. Navaril som si poriadne raňajky a po lukulských hodoch rozbalil hliníkový kufor, v ktorom som mal vercajg, zimné doplnky, nabíjačky, nejaké jedlo, lekárničku, čisté prádlo, knižky a rezervné duše. Samozrejme, tak ako som očakával, vnútri bolo jazero. Kufor sa mi nepodarilo utesniť tak, aby sa doň nedostala voda. Všetko som očistil a nechal vyschnúť. Potom som sa vybral na pláž, trochu pošnicľovať. Cestou som natrafil na haman, tradičné turecké kúpele. Nechal som sa zväbiť ponukou na akciovú cenu 35 YTL a vložil sa do pazúrov tureckých umývačov a masérov. Začalo to saunou, pokračovalo mramorovou miestnosťou s päťuholníkovým mramorovým stolom s priemerom asi tri metre, na ktorom boli štyri rohože alebo uteráky. Všade bolo plno vody. Panáčik ma elegantným pohybom zbavil bedrovej rúšky zo sauny a uložil na jednu rohož. Celého ma polieval striedavo horúcou a vlažnou vodou. Chvilku ma nechal tak a potom ma celého od hlavy po päty vydrhol morskou špongiou. To isté zopakoval s obrovským množstvom peny. Po opláchnutí a zabalení do osušiek prišiel na rad relax s čajom na lehátkach. Po piatich minútach ma zobral do parády svalnatý mladík, žiadny sladký krásavec, ale vskutku sympaták. Verím, že obstarožné Nemky museli byť z neho vedľa. Masáž bola v jeho podaní obstojná. Viem si predstaviť, že keby tam namiesto chlpatého mňa ležala mladá pôvabná dáma, snažil by sa viac. Čo už? Snáď v budúcom živote...

Počas masáže prišla postaršia dáma a napatlala mi na tvár páchnucu masku. Po maske mi neochlpenú časť tváre nakrémovala a vymasírovala. Prijemná záležitosť. Celé to trvalo jeden a pol hodiny a neľutujem čas, ani peniaze.

Všetkých zaujal môj príbeh o cestovaní na motorke, ktorý som musel mojimi povestnými tridsiatimi nemeckými slovami rozprávať. Zrazu masér vyštartoval a po troch minútach dovliekol maníka, ktorý hovoril po anglicky, takže som im to musel vyrozprávať odznova. Hlavne kurdistské pasáže vyvolávali na ich tvárach nemý úžas. V západnej časti Turecka si totiž myslia, že všetci Kurdi sú teroristi a vrahovia. Ešte aj motorku som im musel prísť ukázať, lebo včera ma ktosi videl a rozkriko sa to po celom Side. Postaršie obtlstlé Nemky, čakajúce na podobnú procedúru ako som absolvoval ja, mali smolu a blbé pindy. Museli však čakať, kým bol príbeh u konca.

Po masáži som sa šnicľoval na pláži až do 17,00. Prečítal som zvyšok sprievodcu Lonely Planet a polovicu knihy Veľký podvod – pravda o 11. septembri. Zaujímavé čítanie predkladajúce dôkazy o tom, že Amíci si Twin Towers vyhodili do vzduchu vlastne sami.... Ved' čo by človek neurobil pre prachy. A ropa = veľa prachov!

Večer dva kebaby, doutník za ešte nekresťanskejšie peniaze ako včera – 30 YTL za Cohibu (asi Esplendidos) v nie práve najlepšom stave. Ale relax je relax. Túto tautológiu som si dnes chcel vychutnať až do konca, hlavne keď more odviedlo perfektne svoju prácu a po vyše mesiaci mi ako zázrakom zmizol dusivý kašeľ.

Večer som ešte pobalil veci do kufru a pripravil sa na poslednú fázu môjho pobytu v Turecku, zameranú hlavne na pamiatky. Do nedele by som chcel byť v Istanbule, v pondelok vymeniť gumu a hurá domov. Začínam sa tešiť, nejak mi chýbajú moji blízki. To som ešte netušil, že sa mi všetko skomplikuje.

27.10.2005 Deň dvadsiaty

519km

Ráno, o 6,00 ma zobudil budík a podivuhodné peristaltické pohyby. Uvaril som si čaj, zjedol dve tatranky a potom začalo peklo. Jednoducho som sa nevyhol ázijským

črevným problémom. Dve hodiny som presedel s väčšími, či menšími prestávkami na záchode. Hodil som do seba jeden acylpirín, keďže všetky lieky na údržbu zažívacieho traktu som včera dokonale zalepil do alu kurov. Keď sa mi uľavilo, rýchlo som sa zbalil a o 9,40 vyrazil. Teplota bola neuveriteľných 22 stupňov, po čase vybehla na 26 a potom sa celý deň držala medzi 28 a 32°C. Len jeden krát, keď som sa dostal do výšky 1561 m, tak klesla na 21°C. Ešte v Side som sa zastavil dotankovať, s hrôzou zistil, že mi ruplo gufero na pravom tlmiči a valí sa mi odtiaľ olej. Snažil som sa dovolať servisákovi Miňovi z Motoshopu v Banskej Bystrici, ale ako na potvoru bola preťažená sieť. Tak som aspoň poslal sms Gažkovi, môjmu parťákovi z Islandu, nech skúsi vyzistiť, čo s tým. Odpoveď bola povzbudivá: „Volal som s Miňom od Rada (Žubora). Nič si z toho nerob, nič tam nemôžeš pokaziť. Olej z vidlice nevytečie celý, ale bude ti mazať brzdový kotúč, tak to utieraj a hlavne dávaj bacha pri brzdení. Urobíš to až tu. Drž sa!“ Povedal som si, že zvýším opatrnosť a ide sa ďalej. Keď vydrží, tak vydrží! Rozhodol som sa ale skrátiť trasu, zo Side ísť na Antalyu, odtiaľ nepokračovať dole po pobreží, ale ísť na severozápad na Pamukkale a odtiaľ rovno do Efezu. Aj tak to domov bude ešte asi 3500km. Snažil som sa brzdiť čo najmenej, aj tak bolo cítiť, že kotúč je mazaný olejom a brzdilo to podstatne horšie ako zvyčajne.

Po rannej úplavici som mal hlad ako vlk, tak som zariskoval jedlo. Čosi ako naše lokše sa zapečeným tvarohovým syrom, petržlenom a neidentifikovateľnou burinou. K tomu paradajky a uhorky. Keď mi čašník doniesol ako pozornosť podniku AYRAN – skvelý turecký jogurtový nápoj, tak mi zamrzol úsmev na tvári pri predstave, že by sa ranná rozcvička mohla opakovať. Nuž ale odmietat' pohostinnosť sa nepatrí, tak som to riskol. Nemusel som sa ani premáhať, lebo ayran chutil famózne. Po jedle som pokračoval do Pamukkale, mestečka s fascinujúcimi travertínovými útvarmi vytvorenými vodou. Nad nimi boli ruiny starého gréckeho mestečka Hierapolisu. Plné turistov. Rýchlo som ruiny prebehol v kompletnom výstroji aj s chráničmi v 32°C!!! a poďho sa schladíť jazdou. Večer ma zastihol v mestečku Selçuk pri Efeze. Po ubytovaní v hoteli Dream house za 20 YTL som vybehol do mesta a bol veľmi milo prekvapený jeho kukučom. Malé útulné mestečko s mnohými historickými artefaktami, množstvom vkusných reštaurácií, útulných čajovní, penziónov a hotelíkov s minimom turistov. Cítil som sa tu tak fajn, že som sa rozhodol tu zostať aj zajtra, pobehať okolité pamiatky a v sobotu to zobrať cez Pergamon, Tróju a prespať buď na ázijskej alebo európskej strane Dardanel. To som ešte netušil, že Alláh má so mnou iné plány.

Večer som si ako tradične dal dva chody v reštaurácii, povymetal čajovne a cukráreň a skončil na záchode so skrátenou formou rannej rozcvičky. Kto nemá v hlave má v!

28.10.2005 Deň dvadsiatyprvý

52 km

Nešťasný Alláh videl, že sa pomaly chystám opustiť jeho sféry vplyvu a uchýliť sa pod ochranu boha nášho – kresťanského. Rozhodol sa teda, posledné dni mi okoreniť a pripravil mi ďalšiu skúšku.

Ale poďme pekne po poriadku. Dostal som sa dosť na západ a keďže celé Turecko leží v jednom časovom pásme, tak svitalo až o 7,22. O 8,00 za teploty 9,4°C som už bol v Efeze, čo je najzachovalejšie starogrécke mesto v stredomorí. Vzhľadom na to, akú úctu a starostlivosť Turci venujú kresťanským a iným „polyteistickým“ pamiatkam, bol

Efez naozaj v prekvapivom stave. V tomto prípade asi môžeme za záchranu vďačiť z veľkej časti turistickému priemyslu. Biznis je biznis. Ďalšia tautológia, ktorá platí všade vo svete.

Bol som na vstupe úplne prvý, zaplatil 15YTL a vydal sa oddávať pamiatkám a fotografovaniu. Prvých tridsať minút som bol vo svojom živle. Vychádzajúce slnko, nikde nikoho, len ja s fotoaparátom. Potom ale, akoby šibnutím čarovného prútika, sa zo všetkých strán vyrútili turisti, ovešaní fotoaparátmi v doprovode sprievodcov. Pridal som sa k nim, schoval filmové foťáky a po vzore bez rozmyslu všetko fotiacich turistov som sa aj ja vrhol cvakať digitálne „junk“ foto. Bolo mi jasné, že doma väčšinu vymažem, lebo nebudú mať hlavu ani päť. Daň položená na oltár digitálnej fotografie – človek nerozmýšľa, nekomponuje, len cvaká. Veď je to zadarmo. Po chvíli mi to začalo liezť na nervy. Bolo už 10,30, tak som to vzdal a išiel na čaj pri parkovisku. Pri platení ma skoro porazilo, lebo za päť čajov chcel dedek 5YTL. Normálne sa za tri čaje platí 1YTL. Nakoniec som to zjednal na 3,5YTL. Začal som baliť foťáky na motorku a zbadal na zadnej gume malú dierku a cez ňu unikať Ultraseal. Tlak gumy poklesol, ale neskôr sa držal. Rozhodol som sa nerobiť paniku, v Istanbule musím tak či tak meniť gumu, takže po ceste budem dofukovať a defekt opravím až tam. Pod dierkou s unikajúcim Ultrasealom boli dve bubliny, ale neprikladal som im zvláštny význam, lebo neboli veľké...! Išiel som sa naobedovať, dal si kôftu (grilované mäsové guľičky), šalát a naľahko vyrazil na 150 – 200km okruh po zrúcaninách starých gréckych miest Priene, Miletus a Didyma. Ešte v Selçuku som doplna natankoval a za teploty 28 – 30°C vyrazil na cestu.

A presne ako sa vraví: „Na posratého aj záchod spadne!“. Stalo sa to, čo som vôbec neočakával. Išiel som rýchlosťou okolo 80 – 85km/h. Pomaličky, vychutnával si krásne počasie a okolie, len v nohaviciach a fliske. Zrazu rana ako z dela a v pneumatike sa objavila pozdĺžna asi 30 centimetrová diera, trčiaci kord a všetko zastriekane od Ultrasealu. Už len toto mi chýbalo. Ešte asi 1000 km do Istanbulu a Pirelli Scorpion 150/70-R18, ktorá sa robí viac menej špeciálne pre LC8, nemám šancu nikde zohnať. Navyše som bol 18km od Selçuku. Zháňanie gumy som nechal na potom, v prvej fáze sa treba dostať späť do hotela. Otočil som teda motorku a pomaličky, na jednotku, rýchlosťou 16-18km/h som sa začal vracieť. V teplote aká bola sa pri pomalej jazde samozrejme motorka začala prehrievať. Zastavil som, nech trochu vychladne a vidím, že cez prepadovú hadičku mi vyteká z nádrže benzín. Vplyvom tepla zväčšil objem a samozrejme sa nezmestil do nádrží. Nenapadlo ma nič lepšie než otvoriť veko nádrže a pomôcť mu vytiecť. Čo nasledovalo, by ma v živote nenapadlo. Dobré tri litre benzínu (a to nepreháňam, vid' foto) mi vyšplechlo rovno do tváre. V okamihu som nič nevidel. Prvé, čo ma napadlo – oslepnem, druhé – zhorí mi motorka aj s foťákmi. Bleskovo som strhol z chrbta camelbak a začal si nalievať vodu na oči. Po riadnej chvíli som začal rozmazane vidieť. Odbehol som k motorke, zobrať aspoň foťáky, keby náhodou začala horieť. Benzín z nádrže stále pomaličky vytekal. Po záchrane foťákov som opäť pokračoval v záchrane očí. Keď som už ako tak videl, odsunul som motorku z kaluže benzínu, ktorá stála pod ňou. Po spamätaní sa zo šoku som sa rozhodol bojovať ďalej a túto hru dohrať do konca, aj keď Alláh bol zjavne proti. Zaradil som dvojku, zvýšil rýchlosť na 30km/h, nech sa motorka neprehrieva, a so zadkom poletujúcim sprava doľava po jeden a pol hodine od defektu dorazil do Selçuku. Medzitým som už volal kamarátovi do Istanbulu, že som v núdzi a potrebujem pomoc.

Na vjazde do Selçuku bol veľký pneuservis s predajňou Michelin. Rozhodol som sa skúsiť šťastie. Márne. Po pár telefonátoch ma odporučili na Istanbul. Ani Pirelli Scorpion, ani nejaký iný podobný rozmer nevedeli zohnať.

Celý zúfalý som utekal do hotela zmyť zo seba benzín, vyhodit' tričko. Žiaľ, od benzínu sú aj moje jediné nohavice a fliska, takže teraz, keď sedím v čajovni, popíjam čaj, fajčím vodnú fajku, smrdím ako stará benzínová pumpa. Toho sa zbavím až doma, keď všetko operiem.

Medzičasom mi volal kamarát, že guma je kúpená a je na ceste do Izmiru (Smyrna) k slovenskému honorárnemu konzulovi. Honorárny konzul Selçuk Borovali mi vzápätí volal a bol by aj ochotný mi gumu doviezť, ale zajtra je v Turecku významný štátny sviatok, nič nebude fungovať a všetci budú oslavovať. Tak sme sa dohodli, že sa autobusom dopravím do Izmiru a on mi gumu donesie na stanicu. Aspoň že tak. Už aby som bol preč z Alláhových pazúrov!

Na hoteli som ešte skontroloval obsah nádrží a chýbalo tak 6-7l. To znamená, že to, čo vystreklo na mňa, bolo po prejdení 34km rozhodne viac ako 3l.

Ponaučenie:

1. Nikdy neotvárať nádrž, ak vyteká benzín cez prepád!
2. Nikdy nešetriť a na dlhšie cesty sa púšťať len s novou pneumatikou!
3. Pirelli Scorpion je určená na cesty a len do ľahkého terénu. Skaly, šotolina a podobné záležitosti jej nesvedčia!
4. Pri dlhších cestách v náročnejšom teréne brať so sebou náhradnú gumu

29.10.2005 Deň dvadsiaty druhý

168 km

Po včerajšej depresii som spal ako poleno do pol deviatej. Rovno pod oknami mi za ten čas vznikol obrovský trh. Rozlohou asi dvojnásobný ako bratislavská Miletička. Dedinčania sa zbehli zo široka ďaleka a predávali úplne všetko. Od všakovakej zeleniny a ovocia, cez ihly až po kachle. Prechádzal som sa po tomto pestrofarebnom divadle a nacpával sa slanou tvarohovou štrúdlou, ktorú som zalieval ayranom. O pol desiatej mi zavolať Selçuk Borovali, že guma práve dorazila. O 10,20 som sadol na autobus a o 11,20 som už v Izmire stískal túžobne očakávanú Pirellu. O 12,00 mi išiel autobus späť. Cesta autobusom hore dole ma stála 10YTL. Majiteľ hotela, kde som spal sa mi ponúkol, že ma odvezie za 100YTL. Aký to rozdiel...

Hneď po návrate z Izmiru som naložil gumu na motorku, predral sa pomedzi trhovníkov a odtackal sa do pneuservisu vzdialeného asi 500m. Maník v pneuservise bol veľmi zručný a za desať minút a 5YTL bolo po všetkom. Za tých 5YTL sa mi neoplatilo sa trápiť a vymieňať si gumu sám. O 14,30 som bol pripravený znova sa vydať na cestu.

Rozhodol som sa v Selçuku prespať ešte jednu noc a spraviť pôvodne plánovaný okruh po ruinách. Aj keď sa oproti včerajšku ochladilo, teplota bola 21°C, rozhodol som sa ísť len v nohaviciach, teniskách a motobunde. Keď som sa za tmy vracal, riadne so mnou heglovala kosa.

Večer som majiteľovi hotela zaplatil 60YTL za tri noci, dal si köftu a šalát v reštaurácii oproti hotelu, preložil to sladkosťami zo stánku a ako bonus som pridal vodnú fajku vo včerajšom lokále. Bol som tam úplne sám, rovnako, ako včera. Len vodná fajka mi chutila výrazne lepšie. Bodaj by aj nie!

30.10.2005 Deň dvadsiaty tretí

452 km

Relatívne skoro som sa vymotal z postele a na dôvažok sa aj posúval čas. Letný čas roku 2005 sa stal definitívne minulosťou. Tým som získal ďalšiu hodinu k dobru, takže keď som o 6,40 sedel na motorke, akurát sa pred pár minutami rozvidnelo. Na pláne dňa bol Pergamon, Trója a trajekt cez Dardanely do Európy.

Po ceste som sa zamotal v miliónoch Izmiri a dal si skvelé lokše s tvarohom. O 9,45 som už behal po ruinách Pergamonu (bol tu vynájdený pergamen). Muselo to byť o nehdá veľmi pekné mesto ležiace na kopci, ktorý sa široko ďaleko vypína nad krajinou. Mal som tu aj ľahký erotický zážitok, asi pätnásť ročná Turkyňa na mňa z diaľky mávala a keď sa priblížila, tak nevedela zo mňa spustiť oči. Hmm, Mart'ania...

Okolo 14,00 ma privítala bájna Trója. Ruiny sa s Efezom a samozrejme ani Pergamonom nedajú porovnať, ale každému, kto čítal Homérovu Iliadu tu musia behať zimomriavky po chrbte. Navyše prví obyvatelia Tróje tu žili pred päťtisíc rokmi. Niečo pravdy na Iliade asi bude, lebo amatérsky archeológ Schliemann našiel koncom deväťnásteho storočia Tróju na základe Homérových opisov z Iliady. Pán Schliemann musel mať fantastický nos, lebo podobných kopčekov, ako ten, na ktorom stála Trója je v okolí požehnané.

V Tróji som stretol dánskeho motorkára na GS 1150, ktorý bol očarený mojou KTM. Očarenie ho prešlo, keď sa pokúšal na ňu vysadnúť a skoro sa z nej sklátil. Po ubezpečení, že modely 2006 sú nižšie sa mu očarenie vrátilo a tvrdil, že jeho ďalšia motorka bude LC8. Žije už tri roky v Ankare, pracuje ako mikrobiológ a mal práve tri týždne voľna, tak jazdil po západnom Turecku. Vraj by chcel ísť aj na východ, ale nemal doteraz odvalu, lebo východná časť je stále považovaná za problémovú. Keď som ho ubezpečil, že sa niet čoho báť, vravel, že to budúci rok asi skúsi.

Z Tróje som to mal len pár kilometrov do Çanakkale, odkiaľ každú hodinu ide trajekt cez Dardanely do Eceabatu. Pred 17,00 som sa nalodil a na európskej strane ubytoval v depresívnom hoteli výstižného mena – BOSS. Zajtra mám v programe Gallipoli a presun do Istanbulu, čo je len 330km. Musím sa priznať, už sa teším domov.

31.10.2005 Deň dvadsiaty štvrtý

450 km

7,30, 6,6°C, sedím na motorke a uháňam po polostrove Gallipoli. Dnes si chcem popozerať bojové polia, kde počas 1. svetovej vojny zvädzali tuhé a kruté boje turecká armáda a jednotky Commonwealthu. Spojenci sa veľmi snažili obsadiť Dardanely a otvoriť si tak cestu k dobytíu Istanbulu a Čiernemu moru. 25.4.1915 sa v zátokke ANZAC (Australian and New Zealand Army Corps), ktorá nesie meno po austrálskych a novozélandských jednotkách, spojenci vylodili. Čakali ich dobre pripravení Turci pod velením Mustafu Kemala Atatürka, ktorý neposlúchol rozkaz generality a nečakal spojencov na juhu polostrova, ale dokonale odhadol situáciu a správne umiestnil privítací výbor. Počas nasledujúcich tri a pol mesiaca, kým sa spojenci stiahli, padlo 200 000 vojakov a ďalších 300 000 bolo zranených. Povestný je Atatürkovo rozkaz: „, Vojaci, nerozkazujem Vám bojovať, rozkazujem Vám zomrieť!“. Isté je, že keby nebolo tohto

charizmatického „otca tureckého národa“ (v preklade Atatürk), Turecko by sme asi v dnešných hraniciach nepoznali. Otázkou zostáva, či to je dobré alebo zlé...

V čase, ktorý mi zostával, som pobehal čo najviac pamätníkov, cintorínov, bunkrov a zákopov. Títo mladí chlapi, ktorí tu zahynuli, bojovali v podstate aj za nás, za súčasnú mapu Európy. Väčšina padlých bola vo veku 18 - 22 rokov. Bolo mi z toho do plaču.

V hlave sa mi stále prehánali myšlienky, ako by vyzerala Európa a hlavne Turecko, keby sa spojencom podarilo Turkov poraziť.

Z Gallipoli nasledovala cesta do Istanbulu. Celý deň bolo relatívne chladno, 9 - 12°C. Tesne pred Istanbulom začalo liať, takže som mal full service.

Z odmenu som dostal parádnu večeru od kamaráta a dva kubánske doutníky. Na tie som sa tešil počas celého tureckého výletu.

1.11.2005 Deň dvadsiaty piaty **909km**

Kosa, kosa a ešte raz kosa. O 6,10 som sa pohýňal od kamaráta z Istanbulu. Bola ešte tma a 6°C. Za Istanbulom začala teplota pomaly ale isto klesať až dosiahla pohodových 1,2°C. To je teplota, pri ktorej sa po diaľnici rýchlosťou okolo 130km/h jednoducho nedá ísť, lebo po čase sa človek premení na kocku ľadu. Klepala ma kosa a každú chvíľu som stál na čaj a niečo sladké, aby malo telo z čoho kúriť. V tejto zime som si musel natiahnuť aj raincoat, nech sa trochu zohrejem. Jediné, čo som si pochvaľoval boli vyhrievané rúčky. Bez nich by to bolo čisté utrpenie.

Za Edirne prišli turecko-bulharské hranice a prvé zdržanie. Postupne som sa popredbiehal až dopredu, ale kým som absolvoval všetky liečebné procedúry tureckých a bulharských colníkov a pasovákov, zabil som vyše hodiny. Medzi tým sa oteplilo na 6 - 7°C, čo vydržalo až po Sofiu, kde sa oteplilo ešte viac. Bez dlhšieho zastavovania som to valil až na bulharsko - srbské hranice, kde stachanovci fungovali podobne ako na turecko - bulharských hraniciach. Na srbskej strane som dotiahol reťaz, viac sa už nedá. Dúfam, že vydrží až domov, nerád by som po ceste kupoval ešte aj reťaz. Pri Niši som ešte vymenil zadné brzdné platničky, lebo nešťastné Goldfreny už začínali ísť kov na kov. Nahodil som už napoly opotrebované originály a hneď to bolo na brzdení cítiť. Fungovali ako švajčiarske hodinky. Aj keď sú originálne obloženia drahé ako šľak, je rozhodnuté. Odteraz len originály!

Akonáhle zapadlo slnko, začalo sa prudko ochladzovať, cesta začala byť šmykl'avá, tak som to radšej zapichol do najbližšieho motela.

2.11.2005 Deň dvadsiaty šiesty **700km**

Od 6,00 podávali raňajky, tak už pred šiestou som bol nastúpený v reštaurácii. Z ponuky ospalého čašníka som si vybral klasiku - ham and eggs a dva čaje. Rýchlo som to nahádzal do seba, vôňa domova priťahuje, tak som chcel čo najskôr vyraziť. Mrzlo ale, -1°C a asfalt šmýkal. Či sa mi to páčilo alebo nie, musel som hodinu počkať. Nemohol som ale vydržať, tak o 6,40 som sadol na motorku a pomaly, opatrne sa vybral k domovu. Teplota stále oscillovala okolo -1°C. Po hodine opatrnej jazdy rýchlosťou do 80km/h, čo je zhruba rýchlosť, pri ktorej keby som sa vyváľal, tak v kompletných chráničoch by sa mi teoreticky nemalo nič stať, som sa blížil k Belehradu. Spomínal som na slávne Švejkove: „Na Belehrad!“.

Zrazu sa mi motorka začína dusiť. Okolo 4000-4500 otáčok ako keby odišlo zapalovanie, sviečky alebo bol zastavený prívod benzínu. Keď to držím cez 5000 otáčok, motorka ako tak ide, ale motor stále vynecháva. Srdce mám v krku a začínam sa v duchu modliť. Je zaujímavé, ako v chvíľkach krajnej núdze aj bezbožníci začínajú siahť po bohu..

Nepravideľný chod trval asi 30km, potom nenávratne zmizol, ako pred časom Ararat. Predstava pokazenej motorky mi ešte stále udržovala zvýšený tep. Oteplilo sa na 4°C a problémy s motorom sa definitívne stratili.

V Belehrade som dotankoval a nechal si 500 DIN, čo by malo stačiť na diaľničné mýto až na hranice. Tesne za Belehradom som ešte zaplatil 420 DIN (cca 5EUR) za nejakú prapodivnú cestu vo výstavbe. Nič to, zvýšil som rýchlosť a pozor na strážcov rýchlosti v modrých uniformách.

Zrazu ďalšia mýtnica. Už som nemal peniaze a kartou sa platiť nedalo. Neostalo mi nič iné, len sa vyzliecť takmer do naha. Na tele mám pás a v ňom schované EUR a rezervný pas pre časy núdze. Jeden z výtečníkov na mýtnici bol Slovak, tak sme dali reč. Potom to už išlo rýchlo. Oteplilo sa na 16°C. Už som nezastavoval a nevyzliekal sa. Pokračoval som na srbsko – maďarské hranice, Szeged a po diaľnici uháňal domov. Už som nedodržiaval žiadne predpisy. Akosi som si bol istý, že keby ma aj namerali, tak po tých 10 000km, by ma pustili ďalej. Rajka. Slovenský pasovák len krútil hlavou, že či som sa nezbláznil. Konečne doma! Vidím Bratislavský hrad a mám povznesenú náladu. Vždy, keď sa vraciam zo sveta a zbadám Bratislavský hrad, chytá ma splín. Svet je krásny, ale tu som sa narodil a tu som doma...

Prichádzam do garáže vo firme a kolegovia postupne vychádzajú neveriacky si obzrieť bláznivého šéfa, o ktorom si pomaly mysleli, že sa ani nevráti...

Čo dodať? Turecký muslimský svet je fascinujúci. Na veľa vecí som musel zmeniť názor. Napriek upozorneniam aj zo strany Turkov som sa všade cítil bezpečne a o motorku som nemal taký strach ako na Slovensku. Turci aj Kurdi sú neveriteľne milí, pozorní, pohostinní a bez mihnutia oka nezištne pomôžu. Sú ale úplne iní ako my. Schválne hovorím iní. Nevieť posúdiť či lepší, či horší. Ich životné hodnoty sú možno podstatne zmyslupľnejšie ako tie naše. Veľa krát mi prišla na um v súčasnosti dosť diskutovaná téma o ich vstupe do EU. Nevieť. Absolútne nič proti nim nemám. Vo všeličom sú dokonalejší ako my a vo všeličom sa od nich môžeme učiť. Mohli by z nich byť perfektní a priateľskí susedia. V jednom byte by som s nimi ale bývať nechcel. Rozdiely medzi naším a muslimským ponímaním života a všetkého, čo k tomu patrí sú tak závažné, že si nedokážem predstaviť, ako to zladit'. Bojím sa, že ešte nie sme pripravení. Ani my, ani oni...